

Niet opnieuw een vlucht naar voren, doordachte oplossingen graag!

Wie de kadernota 2013 bekijkt schrikt van cijfers. Een structureel tekort van € 17,5 miljoen. 40% daarvan is het gevolg van bezuinigingen uit Den Haag. 60% van dat tekort wordt veroorzaakt door eigen lokaal beleid. Slechts 40% is het gevolg van Rijksbezuinigingen. De gemeente heeft een schuld van ongeveer € 200 miljoen opgebouwd, voornamelijk door grondaankopen. Door de crisis op de woningmarkt schrijft de gemeente € 70 miljoen af op de grondexploitatie. Die € 70 miljoen heeft de gemeente niet. De gemeente moet eerst lenen en daarna bezuinigen om de lening terug te betalen. Maar die bezuinigingen kan ze niet opbrengen. Een vlucht naar voren dus!

Risicovolle aanpak grondbeleid

Hoe is het zover gekomen? Als je deze vraag aan de PvdA stelt dan wijzen ze snel naar de crisis. Klopt dat? Het is waar dat de Vinex niet in het stadhuis is bedacht maar in Den Haag. Het is ook wel logisch te veronderstellen dat zonder de crisis deze financiële problemen niet waren ontstaan. Toch is dat niet het hele verhaal. De verschillende colleges hebben bijgedragen aan de huidige situatie. Ten eerste spraken de voormalige gemeenten af meer huizen te bouwen dan vanuit de vinextaakstelling nodig was. Ten tweede voerde men actief grondbeleid. Dit houdt in dat eerst grond gekocht wordt en dat het pas doorverkocht wordt wanneer een ontwikkelaar besluit te gaan bouwen. Dit levert de gemeente flinke winst op als het goed gaat, maar de gemeente draagt ook alle risico's als het fout gaat. Ten derde sloten ze onhandige contracten met ontwikkelaars. Deze kregen een exclusief recht maar hoeven pas grond van de gemeente af te nemen als een bepaald percentage (vaak rond de 60%) van de geplande huizen is verkocht. Wordt dat percentage niet bereikt dan kan de ontwikkelaar eindeloos wachten. Hij loopt immers geen risico. De gemeente moet een boete betalen als ze van het contract af wil. Kortom een patstelling, de ontwikkelaar doet niks en de verliezen gaan naar de gemeente. Met deze risicovolle aanpak hebben de afgelopen colleges Lansingerland in een financieel gevaarlijke situatie gebracht.

Gebrekkige politieke controle

En wat deden de gemeenteraden om bij te sturen? Zij zijn immers de controlerende macht. Zij hadden kunnen aandringen op andere contractvormen, andere risicoverdelingen tussen publieke en private partijen. Het lag niet aan de juridische mogelijkheden, die waren voorhanden. Is door de raden bewust gekozen voor die risicovolle aanpak of zijn ze er stap voor stap in gestommeld? Dat laatste lijkt het geval aangezien geen enkele partij verantwoording aflegt en de keuzes van toen verdedigt. Het is ook wel begrijpelijk want die politieke partijen waren meer bezig met de macht dan met controle van de macht. Jarenlang deelden zij de macht en sloten deals in de achterkamer. Door het veelvuldig toepassen van geheimhouding blijft de aard van die deals voor de inwoners versluierd. Open debat, tegendruk richting eigen colleges en wethouders en heldere verantwoording naar burgers passen nu eenmaal lastig in zo'n constellatie. Gelukkig is door de komst van nieuwe partijen en nieuwe machtsverhoudingen de laatste jaren een kentering ontstaan. Echter de erfenis is er nog.

Een vlucht naar voren

Hoe moet die erfenis opgelost worden? De oplossing die het huidige college van PvdA, VVD, CU en L3B voorstelt is op zijn minst onaf. Ten eerste is de afschrijving van € 70 miljoen gebaseerd op een scenario waarvan volstrekt onhelder is of de beschreven maatregelen de

woningproductie op gang brengen. Helaas kan ik daar niet op in gaan omdat geheimhouding is opgelegd. Ten tweede is er geen complete dekking voor het tekort van € 17,5 miljoen. Er wordt een pakket van € 8 miljoen met bezuinigingen en een stijging van de OZB-belasting voorgesteld. Voor een extra € 4,5 miljoen kondigt het college verdere stijging van de OZB-belasting aan. Dat besluit is natuurlijk gevoelig en wordt nog even naar eind van het jaar geschoven. Tot slot resteert nog een structureel gat van € 5 miljoen. Het college schrijft dat ze dat gat niet kan oplossen. Geen oplossing van het probleem dus maar een vlucht naar voren.

Opnieuw riskante kritiekloosheid

Hoe reageert de politiek? Een deel van de politieke reactie op deze voorstellen is zorgelijk. In de commissiebehandeling roemde de PvdA en de VVD de daadkracht van het college. Vrolijk speelden ze een spelletje waarin ze de inwoners voorhielden geen lastenverhoging te willen. De harde bezuinigingen werden verkocht als schoon schip maken. Een leuk gezelschapspel maar eigenlijk een voorbeeld van de riskante kritiekloosheid die al eerder voor problemen heeft gezorgd. Men laat zich opnieuw een ondoordacht financieel avontuur in rommelen. Als je hard afschrijft zonder de consequenties te overzien betaal je later de prijs. De komende 10 jaar wordt dan een onbeheersbare opeenstapeling van bezuinigingen en lastenverzwaring. En dan is er nog geen rekening gehouden met extra bezuinigingen uit Den Haag (ze komen eraan) of langer durende crisis op de huizenmarkt (ook reëel). Kortom een opeenstapeling zonder perspectief op een oplossing.

Bezuinigen op de gok

Wat is het effect op de samenleving? Kort gezegd u betaalt meer en krijgt minder. Een greep uit de voorstellen. 15% bezuinigingen op individuele voorzieningen van de WMO (denk aan trapliften en scootmobielen). Kinderen met een geestelijke achterstand moeten al vanaf 9 jaar onbegeleid met het OV naar hun speciale school in Zoetermeer. Verdubbeling van de toegangsprijs van het zwembad. Opnieuw verhoging van de huurprijzen voor de sport. Straffe bezuiniging op de bibliotheek. Verwaarlozing van de openbare ruimte. En dan hebben we nog € 9,5 miljoen aan bezuinigingen te gaan. Al deze maatregelen zijn puur financieel gedreven. Beleid zit er niet achter. Het is ook volstrekt onhelder wat het effect van die bezuinigingen op de gemeenschap of op specifieke groepen is. Het is eigenlijk raar dat de gemeenteraad een half jaar lang over de financiële aspecten spreekt maar geen enkele tijd investeert in de weging van de bezuinigingsmaatregelen. Dat is bezuinigen op de gok. Daar laten politiek en bestuur in Lansingerland een fundamentele taak liggen.

In gesprek met inwoners naar doordachte oplossingen

Wat vindt D66? De financiële problemen zijn onvermijdelijk en ingrijpende maatregelen onontkoombaar. Daar moeten we eerlijk in zijn. Het is een erfenis die we niet kunnen ontlopen. Maar, het voorstel van het college voelt als een voorstel om samen een wild kolkende rivier in te springen en dan maar te kijken hoe we ons hoofd boven water houden. D66 wil meer oog voor het belang van de inwoners en doordachte oplossingen. Geen financiële bezuinigingsavonturen. Dat betekent meer opties ontwikkelen en volledig uitgewerkte bezuinigingsvoorstellen voorafgaand aan politieke besluitvorming. Weten waar je aan begint! Wat ons betreft worden drie opties uitgewerkt.

- Het voorstel van het college met een volledig uitgewerkt bezuinigingspakket van € 17,5 miljoen.
- Een maximaal bezuinigingspakket benodigd om in aanmerking te komen voor financiële hulp van het rijk (de zogeheten artikel 12 procedure).
- Een bezuinigingspakket in combinatie met de mogelijkheid van fusie met een buurgemeente.

De bezuinigingsvoorstellen moeten eerst met de inwoners gedeeld en besproken worden en dan pas politiek bediscussieerd worden. Wat niet kan is bezuiniging er op een achternamiddag doorheen jassen of in geheime voorstellen vervatten. Als dat wel gebeurt raken de politieke partijen hun geloofwaardigheid kwijt en wordt het wantrouwen tegen de politiek versterkt. Dan is niet alleen de financiële crisis maar ook de vertrouwenscrisis compleet.

Tot slot: belang inwoner voorop

D66 wil niet opnieuw onzekere avonturen. Uiteindelijk is de beste optie degene die het laagste lastenniveau en hoogst mogelijke voorzieningenniveau voor de inwoners garandeert. De komende tijd moeten de belangen van de inwoners voorop staan. Deze mogen niet opnieuw ondergeschikt raken aan de machtsposities van politieke partijen. De gemeente is er immers voor de inwoners en niet andersom.